

Tiếng Kèn

Nhật Tiến

Mỗi lần gã xuất hiện ở đầu ngõ là trẻ con trong xóm dù đang mãi mê chơi trò gì cũng bỏ giờ để bu lại. Gã báo hiệu sự hiện diện của mình bằng một hồi kèn dài:

– Ồ...Ồ...ò...ò.....

Tiếng kèn mang đầy sinh lực như hai buồng phổi của gã. Thân hình gã cao lớn lực lưỡng. Gã có vóc dáng của một tay đô vật nhà nghề. Đôi vai như vai gấu. Hai cánh tay thật dài. Cái bụng nở nang xệ xuống sau lớp áo thun mỏng. Đầu gã hớt cao. Vàng trán rộng và phẳng. Cả khuôn mặt vuông chữ điền của gã như bị nuốt bởi đôi mắt kính đen gắn trên cái gọng đồi mồi giả. Gã mù. Sự mù lòa không tương xứng với vẻ võ biền nên trông gã có vẻ tội nghiệp. Hình như ngày trước gã đã đi lính. Hình như gã đã bị hỏng mắt sau một cuộc hành quân. Hình như vợ gã đã bỏ, để bây giờ gã sống lủi thủi độc một thân mình giữa thành phố chen chúc chật chội này. Lai lịch của gã mù mờ về những dữ kiện “hình như” theo kiểu đó. Nhưng cũng không thấy ai bàn tán gì nhiều, ngoài sự mọi người đều biết có gã hiện diện trên cõi đời này và thỉnh thoảng đôi ba ngày, gã lại xuất hiện ở đầu ngõ với cây kèn trên tay, mở đầu bằng một kiểu cách quen thuộc:

– Ồ...Ồ...ò...ò.....

Sau một hồi thổi thật dài, gã buông cây kèn xuống. Mặt hơi ngẩng cao, gã nhoèn một nụ cười để lộ hai hàm răng trắng nõn. Bờ môi của gã nhếch lên, trông gã vừa có vẻ ngạo nghễ, vừa có vẻ ảm đạm tội nghiệp. Gã thò tay vào túi tìm chiếc khăn tay cũ kỹ, lôi ra một cách chậm rãi rồi đưa lên lau những giọt mồ hôi đang chảy dài từ hai bên thái dương xuống phía cằm cổ có những hàng gân nổi lên thành cục. Rồi gã lau tiếp đến cây kèn đồng. Gã nâng niu cây kèn thấy rõ. Bàn tay sần sùi của gã tra chuốt từng chút một trên thân cây kèn lấp lánh dưới ánh nắng của buổi trưa đầu hạ. Cử chỉ của gã giống như gã đang tô điểm một cách trịnh trọng cho một công trình mỹ thuật tỉ mỉ. Gã lau cây kèn thật lâu.

Thời gian lâu lắc đó vừa đủ để cho trẻ con trong xóm bu đến lại. Gã lại nhếch miệng cười. Hai hàm răng nhe ra trắng nõn. Lần này nụ cười của gã tươi rói. Gã biết mình đang được tiếp đón một cách nồng nhiệt và gã đền đáp bọn trẻ bằng nụ cười của mình. Rồi gã nâng cây kèn bằng cả hai tay. Cặp môi dày tụt của gã chụm lại đặt vào ống thổi, chúm chím một cách điệu nghệ kiểu cách. Rồi hai má của gã phùng to lên. Gã dồn tất cả làn hơi phong phú của mình vào đó. Hai mắt của gã nhắm nghiền lại. Gã như quên mình đang đứng ở đầu ngõ. Gã quên luôn cả tiếng ồn ào chung quanh. Gã chỉ còn thấy được một điều duy nhất là tiếng kèn dâng lên bao phủ con người gã, bao phủ tâm hồn gã, đưa nguồn cảm hứng mỗi lúc một lên cao. Những ngón tay của gã lướt nhẹ trên hàng nút đồng sáng bóng. Bài Lòng Mẹ qua điệu nghệ của hắn, nghe rền rĩ như một lời than van.

Mấy cánh cửa sổ ở gần đó chợt mở tung. Có nhiều người lớn ló nhỏ ngó ra. Gã không nhìn thấy mọi người nhưng hình như gã cảm thấy được điều đó. Niềm hứng khởi vì thế càng gia tăng hơn nữa. Gã dồn thêm hơi sức vào cây kèn. Hai hàm của gã bạnh thêm ra. Những hàng gân ở cổ căng lên như những mối dây chằng chặt. Mười ngón tay của gã như múa trên hàng nút đồng. Ở một vài nốt nhạc, gã cố ý thổi sai đi, gã cho rằng trình diễn như thế mới là tài hoa. Chỉ có điều gã lợi dụng cái cung cách biểu diễn tài hoa này hơi nhiều nên tiếng kèn của gã có lắm chỗ lạc điệu. Nhưng điều đó không có gì là tai hại cả. Bọn trẻ chung quanh vẫn hứng chí một cách ồn ào. Một vài tờ giấy lè đã thấy dúi vào cái túi bằng vải ka-ki mà gã vẫn đeo bên mình. Cái túi càng được nhiều bàn tay mó vào thì niềm hứng khởi của gã càng lên cao, gã càng thổi không biết mệt. Từ bài Lòng Mẹ, gã chuyển qua bài Xuất Quân. Hết bài Xuất Quân, gã quay về chơi nhạc cổ điển với bài Thiên Thai, bài Bến Cũ, rồi hứng chí, gã quay ra thổi nhạc Tây, nhạc Mỹ với những bài phổ biến như bài Cầu Sông Kwai, Que Sera Sera...

Nhưng đúng vào cái lúc gã đang gân cổ thổi theo lời “Vài hàng gửi anh triu mến, vừa rồi làng mới được tin ...” thì bỗng một bàn tay khô khan nắm cứng lấy bờ vai của gã. Gã hốt hoảng quay đầu lại. Tiếng kèn của gã đang lên một nốt cao vì thế bỗng oằn xuống rồi tắt ngóm. Gã nghe rõ một giọng khàn khàn cất lên:

– Công an khu vực đây! Đi theo tôi!...

Mặt gã hơi biến sắc. Gã cố phác trong đầu thật nhanh để tìm xem cơn xui xẻo nào đã dẫn gã tới gần cái loài cô hồn ác đảng này. Nhưng đầu óc gã mù tịt. Gã không thể nào kiểm ra được lý do gì đã khiến cho mình phải dây với loại thành phần gớm ghiếc này. Cho nên gã đành phải nhoèn một nụ cười đầy vẻ cầu tài thấy rõ:

– A!... Chào đồng chí công an...!

Gã không thấy tiếng trả lời, nhưng bàn tay khó chịu lúc này vẫn bám cứng lấy vai gã, có lẽ lại còn bầu lầy da thịt của gã mạnh mẽ hơn, rồi bây giờ đẩy gã đi tới. Gã hoang mang cực độ nhưng cũng đành để cho bị xô đi, chập choạng trên nền đất khắp khềnh. Bọn trẻ chung quanh hình như đã giạt ra thật xa. Chúng vây lấy hai người thành một hình vành cung rộng. Nhiều đứa giơ tay chỉ trỏ. Một vài đứa bạo mồm cất tiếng “ê! ê! ê!” Anh công an khu vực tức tối trừng mắt lên nhìn. Nhưng hắn càng nhìn thì bọn trẻ càng thích thú để trêu chọc. Những tiếng “ê” bây giờ đã lan thật nhanh như một mồi thuốc súng và trở thành những tiếng hỗn loạn ồn ào. Bà con bên gã thối kèn ra mặt. Vào những lúc khác thì gã sẽ khoái chí lắm, nhưng đang lâm vào hoàn cảnh bó buộc phải dây dưa với công an nhà nước, càng được bà con ủng hộ, sự ủng hộ quá lộ liễu, càng làm cho gã bối rối hơn. Gã không muốn làm cho đồng chí công an phật lòng. Cái đó mệt lắm, dù gã cũng chưa biết là mình đã phạm cái tội gì. Gã muốn tìm một câu nói gì đó để làm giảm nhẹ bầu không khí ngột ngạt ở chung quanh. Đáng tiếc cho gã là gã đã không thể thoát thêm được một lời nào. Gã đành quay lại phía sau để nhón thêm một nụ cười cầu tài nữa. Cuối cùng gã nhận nhờ:

– Hi... Thưa đồng chí... Em mù!... Em đâu có nợ máu gì...

Đồng chí công an đang bận tâm với lũ trẻ chung quanh nên không nghe thấy lời phân trần của gã. Bây giờ thì đồng chí đã được tăng cường bởi hai tay cớm chìm. Mấy tay này không hiểu xuất hiện ở đâu, từ lúc nào nhưng họ đã rất nhanh chóng hiện diện mỗi khi có đám đông tụ tập. Một tay thì giơ khẩu súng lục ra thị uy. Còn tay kia thì giật lấy chiếc kèn đồng của gã mù, cung cách cũng giống như khi muốn bắt bà hàng cháo thì giữ lấy rổ bát đĩa, muốn bắt cô hàng chè xôi thì giật lấy thúng xôi. Thủ tục là vậy. Bị mất đồ nghề, gã thối kèn bắt đầu nổi sùng. Gã la lối:

– Tui làm gì mà mấy anh bắt tui? Tui thối kèn kiếm ăn mà.

Nhưng không ai trả lời gã cả. Tay cớm chìm cầm súng vẫn giơ cây súng. Tay giật của gã cây kèn vẫn cầm cây kèn. Còn đồng chí công an khu vực thì vẫn bám cứng bàn tay trên vai gã để đẩy gã đi tới. Một lát sau gã đoán mình đã được đưa tới trụ sở công an Phường. Có tiếng máy chữ gõ lách cách. Tiếng quạt chạy vù vù. Có tiếng ào ào đang năn nỉ vì một vụ bắt bớ nào đó. Rồi có một tiếng nạt lên:

– Thằng cha này gián điệp địch!...

Gã thối kèn tá hỏa lên vì câu nói ngắn ngủi đó. Gã có cảm giác như ai vừa dội lên lưng gã một gáo nước sôi. Gã la lên như người sắp ngộp thở:

– Ý chèn đét ơi! Mấy cha giỡn kiểu gì ác ôn còn đồ dữ vậy. Tôi mù mà gián điệp nổi gì!

Rồi gã giải thích thêm:

– Từ ngày Cách mạng vô, tôi vẫn thối kèn kiếm ăn, đâu có làm gì sai trái.

Vẫn cái giọng khàn khàn lúc này, nhưng lần này bớt khô khan hơn:

– Mẹ kiếp, nó thối nhạc Ngụy ngay giữa đám đông mà còn đám cãi là không làm gì sai trái. Thằng này ngoan cố lắm!

Một giọng khác hù thêm:

– Thối nhạc Ngụy à? Ái chà, cho đến bây giờ mà còn ngang nhiên phổ biến văn hóa đòi trụ, vậy đích thị là thằng này do xê-i-a Mỹ gài lại rồi còn gì.

Bị choang cho mấy đòn liên tiếp, toàn những thứ lỗi tày trời mà không bao giờ có thể nghĩ ra, gã cảm thấy người mệt nhọc ngay ra. Nguồn sinh lực của gã như tan biến đi mau chóng. Gã muốn sụm ngay xuống. Gã không còn đủ hơi sức đến độ dù chỉ cãi thêm lấy một câu. Mà với loại cô hồn các đảng này có cãi thì cũng vô ích. Cho nên gã đổi chiến thuật xuống bài năn nỉ. Giọng gã lí nhí yếu xìu:

– Trăm lạy các đồng chí. Cháu là nghệ sĩ. Cháu lại mù. Cháu có biết chính chị chính em gì đâu. Cháu chỉ thối những bài hay để giải trí cho bà con cô bác đôi ba phút quên sầu.

Giọng đồng chí công an la lên:

– Thằng này ghê không! Nó cãi mà như nó chửi xéo mọi người. Nó nhận nó là nghệ sĩ, vậy thì mình là cái gì? Mình lên án văn hóa đòi trụ, nó lại khen là hay. Bài nào hay nó mới thối. Nó lại nhận là chỉ thối giải sầu cho bà con. Thế ra cả nước này, cách mạng về rồi không có ai hồ hởi để đến nỗi nó phải đi thối kèn giải sầu. Đ.M. thằng này vua phản động, lôi nó ra bắn bỏ đi cho rồi.

Gã thối kèn lại một phen choáng người lên. Gã thấy rõ cái sự đại dột của mình. Mới chỉ cãi có một câu mà gã đã để lộ ra bao nhiêu khe hở để cho lũ cô hồn này túm lấy mà buộc tội chết người. Gã rất muốn không nói thêm một lời nào cả để khỏi phải sa thêm vào những cái hố hênh, nhưng sự thể đã nguy hiểm đến tính mạng rồi, gã không thể không cãi lại. Nếu không cãi lại, nó cho là mình đã nhận tội, còn nguy hiểm gấp mười. Vì thế gã đành cất giọng:

– Thưa các đồng chí...

– Không ai đồng chí với nhà anh hết.

Gã vội sửa lại:

– Thừa các anh. Các anh buộc tội như vậy oan em quá. Em nói quên sầu ở đây thì cũng có nghĩa là mua vui. Đã hồ hởi, lại mua vui thì càng hồ hởi thêm...

– Hồ hởi bằng mấy cái bản nhạc vàng rên rỉ, lãng mạn ấy hả. Cách mạng về có bao nhiêu là bài hay, sao không thổi ?

Gã mù được mở ra một lối thoát, vội vàng liếng thoảng ngay:

– Chèn ơi! Bài hay của cách mạng em có nghe chớ. Mà điều em có son-phe son-pheng gì đâu. Phải nghe lâu, riết rồi mới thuộc. Thuộc rồi mới lần mò ra nốt nhạc. Có nốt nhạc rồi mới lên xuống bổng, trầm mới lôi cuốn được bà con. Em cũng đang tập đó. Em thích nhất bài Tiếng chày trên sóc Bom Bo...

Nói xong một hơi, gã cảm thấy mình đã biện bạch đúng đường. Gã không còn nghe thấy tiếng đập bàn nạt nộ này khác. Thiếu chút nữa thì gã đã đứng dậy biểu diễn vài câu trong bản nhạc Tiếng chày trên sóc Bom Bo. Nhưng gã chợt nhớ ra rằng cây kèn thân yêu của gã đã bị tước đoạt từ lúc khởi sự có vụ rầy rà này. Bây giờ gã mới thấy trống trải ở hai bàn tay. Bao nhiêu năm nay rồi, cây kèn như một phần thân thể của gã, ít khi nào gã chịu rời ra. Điều này làm cho gã lại buồn thiu đi như muốn sụm xuống.

Một bàn tay bỗng ấn mạnh vai gã làm gã loạng quạng ngã ngồi trên một băng ghế gỗ. Gã quơ tay ra phía trước và đụng phải một chiếc bàn gỗ. Gã ngửi thấy cả mùi khói thuốc khét lẹt hình như từ một cái gạt tàn thuốc bốc lên. Mũi gã chun lại. Gã cảm thấy những nét nhăn trên gò má rúm ró lại. Gã chợt giật mình vì cái vẻ mặt nhăn nhúm như thế sẽ biểu lộ một sự chống đối nhà nước. Mà chống đối thì đồng nghĩa với phản động. Phản động đồng nghĩa với xê-i-a. Xê-i-a là đi cải tạo mút mùa. Vậy chun mũi là một cử chỉ đại dột dù chỉ là sự chun mũi vì mùi khét lẹt của khói thuốc. Gã vội vàng sửa ngay cái nét mặt của mình cho thêm tươi tỉnh. Gã muốn nhoẻn lên một nụ cười nhưng cười được trong tâm trạng này không phải chuyện dễ. Gã không thể nhếch nổi hai làn môi. Cổ họng của gã đắng nghét và khô queo. Gã thấy rõ mình bất lực khi muốn làm theo ý của mình. Bỗng một giọng uy quyền lại cất lên:

– Gỡ cái kiếng ra coi !

Gã nhanh nhẩu vâng lời. Hai tay gã đưa lên gỡ đôi mắt kiếng đã gãy một bên gọng và được đeo lên bằng một sợi dây thung. Hai mắt gã mở thật to như cố trình diễn hai ổ mắt với hai cục thịt đục mờ của mình để mong gọi được sự thông cảm của kẻ đối diện. Nhưng gã vẫn chẳng nhìn thấy gì ngoài sự ước đoán cơn giận dữ của mấy đồng chí đã nguôi ngoai đi phần nào. Điều đó làm gã nhen nhúm được một vài tia hy vọng, vui mừng, mặc dầu niềm vui đó không đủ để xóa hết cái cảm giác phải tuột kính ra trước mắt mọi người, giống một kẻ bị bắt buộc phải làm cái việc thoát ý trước mặt đám đông vậy.

Tiếp theo đó là gã phải ngồi để nghe kẻ trước mặt đi một màn lên lớp về những thứ linh kinh của cái gọi là văn hóa đồi trụy. Nào trụy lạc tâm hồn thanh niên. Nào tiếp tay cho đế quốc. Gã không thể ngờ được rằng cái sự mù lòa phải đi thổi kèn kiếm ăn lại dính líu đến đủ thứ tội trạng nặng nề như thế. Cuối cùng gã phải ký tên vào một tờ giấy cam đoan do đồng chí công an thảo một cách nguệch ngoạc và đọc cho gã nghe. Gã chẳng nhớ được điều gì ngoài mấy câu “tôi cam đoan thế này, tôi cam đoan thế khác”. Nhưng dù có phải cam đoan bao nhiêu điều đi nữa, cái cốt yếu là gã vẫn còn được tiếp tục hành nghề, dù rằng kể từ nay gã chỉ được phép thổi kèn những bản nhạc được gọi là nhạc cách mạng. Gã tự rửa thẳm cho số phận hẩm hiu của mình. Đã phải hành đến cái nghề mạt rệp như thế này mà cũng không được yên thân. Vốn liếng về loại nhạc gọi là “cách mạng” này của gã lại quá ít. Gã nhớ lại những ngày đầu tiên của thời kỳ quê hương bị hoàn toàn sụp đổ, tuy không được chứng kiến tận mắt khung cảnh kinh hoàng trước mặt, nhưng những âm thanh đến từ bên ngoài cũng đủ để gã ý thức được thế nào là một sự đổi đời. Những bài hát quen thuộc phải nhường chỗ cho những bài hát mới. Ngôn ngữ cũng dần dần biến chất. Chỉ có con người của gã là ít đổi thay.

Một góc nhà nhỏ, một cây kèn đồng, và một mớ bản nhạc xưa. Gã vẫn tiếp tục đi khắp các hang cùng ngõ hẻm nhớn nhोर như một kẻ sống bên ngoài xã hội. Chưa có ai sờ đến gã, bởi vì người ta có quá nhiều công việc để đối phó. Niềm tin tưởng vững chắc ẩn sau cố tật mù lòa, rằng mình sẽ chẳng bao giờ ai đụng tới, cho tới hôm nay đã bắt đầu lung lay. Bàn tay vững chắc nắm chặt lấy vai gã đẩy đi hồi chiều có vẻ mở đầu cho một thái độ quyết liệt. Dĩ vãng trong phút chốc đã bị xóa toẹt như thể một món hàng bất hợp pháp không được quyền nhắc tới. Bên tai gã như vẳng lên tiếng kèn đồng rộn rã với những âm điệu quen thuộc ngày xưa. Bây giờ thì nó sẽ chỉ còn âm vang trong tâm tưởng của gã. Cũng như hình ảnh thế giới bên ngoài đã từng vụt tắt vĩnh viễn trước mặt gã nay chỉ còn lưu lại trong ký ức mỗi ngày một nhạt nhòa. Một giọt lệ long lanh tự nhiên ứa ra bên bờ mi. Nhưng gã chưa kịp lấy khăn tay ra lau thì đồng chí công an đã kéo gã đứng dậy và nói:

– Tha cho một lần. Còn vi phạm lần nữa sẽ bắt đi cải tạo đó nghe.

Gã muốn nở một nụ cười cảm ơn nhưng giọt nước mắt đang cộm ở bờ mi làm gã không thể nhếch mép lên được. Gã lí nhí cảm ơn và lùi thúi vác cây kèn đi ra cửa. Gã đứng lại tàn ngần ở hè phố để hít vào một hơi thật dài. Gió mát làm dịu đi phần nào cơn căng thẳng trong đầu. Gã đoán trời đang xế chiều. Gã lần mò từng bước đi về phía chợ. Sự may mắn được tha cho về thông thả không làm cho gã có được một niềm vui. Gã thấy rõ lòng mình đang thốn thức. Giọt nước mắt lúc này như còn để lại trên mắt gã cái cảm giác nghẹn ngào.

Gã ngừng lại ở bên hông chợ để mua một khúc bánh mì rồi ngồi nhá ngay dưới chân một chiếc cột đèn. Gã tưởng sẽ ăn được rất ngon, nhưng chỉ mới nhai được mấy miếng đầu, gã đã thấy no ứ mặc dầu từ sáng gã chưa ăn gì. Một con chó gầy sán lại gần chỗ gã ngồi, thè lưỡi ra liếm bàn tay của gã. Gã cúi xuống mỉm cười với con chó và bẻ cho nó những mẩu bánh vụn. Dù nó chỉ là một con chó, nhưng gã cũng cảm thấy tâm sự của mình được chia sẻ. Gã thấy bớt hiu quạnh hơn. Nhưng con chó chỉ đến với gã trong một thoáng, gặm được mẩu bánh mì rồi nó cũng vội lảng xa, chắc nó chui vô hốc kẹt nào đó để thành thoi nhá bánh một mình. Gã cảm thấy thấm thía cuộc sống cô đơn của mình. Không có ai, không còn gì. Kể cả những bản nhạc thân thiết đã từng gắn bó với gã từ xưa.

Tờ giấy cam đoan mà gã vừa ký hồi chiều bây giờ đã thực sự trở thành cơn ray rứt trong lòng gã. Gã sẽ còn gì trong cuộc đời này nếu từ nay gã không được thổi lên những bản nhạc cũ. Tờ giấy cam đoan như một lưỡi dao oan nghiệt cắt lìa con người mù lòa của gã với những vốn liếng cuối cùng. Bây giờ thì cơn khát khao được thổi lên bất cứ bản gì mình thích bỗng bùng dậy như một sự thôi thúc không thể cưỡng lại. Tay gã rờ rẫm vào cây kèn. Nó vẫn nằm nguyên đó, ngoan ngoãn như một người bạn bé nhỏ thân yêu. Gã nghĩ đến cây kèn, nghĩ đến bầu không khí ngọt ngào buổi chiều mà gã đã trải qua. Gã thấy rõ mình đã bị tước đoạt đi vắng giống như cây kèn bị tước đoạt khả năng của nó. Nó sẽ còn gì khi những bản nhạc xưa bị cấm đoán. Sự mất mát không nhỏ nhoi, gọn gàng như cái lệnh ngăn ngủi mà đồng chí công an đã ban ra cho gã. Đằng sau đó là một thảm kịch lớn lao trong tâm hồn của gã. Nhưng thảm kịch này không đến với gã ngay một lúc. Nó lan tới dần dần, khởi đầu nhen nhúm trong lòng gã một sự tiếc nuối mơ hồ, rồi càng lúc gã càng thấy ray rứt, thấm thía như mình vừa phải rời xa một người thân yêu không bao giờ còn được gặp lại. Bây giờ thì gã không còn ngăn lại những giọt lệ ứa ra ở hai bên bờ mi.

Lúc gã đứng dậy thì thành phố hình như đã lên đèn. Gã đoán được điều đó qua những âm thanh thay đổi ở chung quanh. Thành phố này đối với gã đã quá quen thuộc với từng thay đổi theo thời khắc trong từng ngày. Nhưng rồi nó cũng sẽ lại cùng chung một số phận như gã. Tất cả mọi vật chung quanh đang bị tẩy xóa đi dần dần. Cho đến khi không còn một dấu tích gì của dĩ vãng.

Một tuần lễ sau, gã trở lại xóm cũ. Gã đã lấy lại được sự tươi tỉnh mọi ngày. Dầu sao thì gã cũng phải sống trước đã. Và sống bằng cây kèn quen thuộc. Sau bấy ngày chạy theo một cách tội nghiệp một vài bản nhạc mới, gã đã có một số vốn tạm để tiếp tục hành nghề. Gã lại báo hiệu sự hiện diện của mình bằng một hồi thổi dài:

– Ò...Ò..ò..ò...ò

Bọn trẻ trong ngõ lại túa ra. Nhiều đứa lại nhẩy quăng lên, vỗ tay reo mừng. Thì ra gã không bị đem đi cải tạo như trong tuần lễ gã vắng mặt mọi người đã xì xào như thế. Âm thanh của cây kèn xoáy vào lòng ngõ như thông báo lên điều đó. Những cánh cửa sổ lại bật mở và người lớn lại ló nhổ ngó ra nhìn. Bầu không khí bỗng mang một vẻ vui mừng hơn hờ như chào đón một người hùng trở về. Dưới mắt mọi người, gã không phải chỉ đơn thuần là một anh thổi kèn dạo, nhưng chính là một kẻ đã chống đối chế độ, đã bị bắt và được thả về. Tất cả mọi người đều dồn mắt về phía gã và gã đã làm xong đầy đủ lệ bộ của mình: Cười thật tươi với hai hàm răng trắng nõn, rút chiếc khăn tay đen đưa ra lau mồ hôi ở trán, ở cổ, rồi tới cây kèn đồng. Sau cùng gã cầm cây kèn đưa lên miệng. Gã trịnh trọng dồn hết làn hơi của mình để cất lên bản nhạc thứ nhất:

– Như có Bác Hồ trong ngày vui giải phóng....

Tiếng kèn của gã vừa rúc lên một câu đầu thì một làn sóng ồn ào ở bốn phía bỗng nhiên ủa tới. Có tiếng huýt sáo. Có tiếng cười ồ lên chế nhạo. Có cả tiếng nguyện rửa bằng những lời lẽ thô tục. Gã như một con bò mộng giữa đấu trường đang tới tấp nhận lãnh đủ loại dáo nhọn cắm vào mình. Vì thế gã chưa kịp ngân lên theo đúng điệu thì tiếng kèn đã đột nhiên tịt ngẩng lại. Mặt gã đỏ như. Những ngón tay của gã mềm nhũn đi trên hàng nút đồng. Gã có cảm giác như mình là kẻ phạm tội đang bị dẫn đi trên đoạn đầu đài có cả ngàn

người vây quanh nguyên rủa. Gã xấu hổ với mọi người. Xấu hổ với chính mình. Xấu hổ với cả cây kèn trên tay. Gã bỗng nghĩ đến sự mất mát của mình sau khi đã phải ký tên vào tờ cam đoan trong tuần trước. Con phần nợ của kẻ bị tước đoạt cho đến cả dĩ vãng bỗng nhiên ùa tới. Những cảm giác tiếc nuối, ray rứt gặm nhấm trong lòng gã suốt một tuần qua bây giờ sống lại và đẩy cơn phần uất của gã lên cao. Gã nghĩ tới tất cả dĩ vãng của mình. Gã tự nhủ con người đã bị mất dĩ vãng rồi thì mình đâu còn là mình. Điều đó không thể nào chấp nhận được. Thế thì phải giữ lại nó trước khi nó bị tước đoạt hết. Gã chợt cảm thấy mình khỏe khoắn hơn lên. Gã nghênh mặt lên nhìn về phía mọi người. Lòng gã tự nhủ “thằng thổi kèn thì cũng có giá trị của nó chớ”. Thế là làn hơi bỗng căng phồng trong hai buồng phổi. Hai tay gã nắm chặt lấy cây kèn và giờ lên. Lòng gã xúc động đến nghẹn ngào. Gã dồn làn hơi của mình vào ống thổi. Tiếng kèn vụt bùng dậy, vút lên cao, sừng sững như tâm hồn ngạo nghễ của gã lúc đó rồi tỏa ra, ngân dài xuống tận cuối xóm:

– Việt Nam! Việt Nam nghe từ vào đời...

Hồn gã bay bổng theo tiếng kèn. Lòng gã như bơi trong nốt nhạc. Gã không nghe thấy tiếng vỗ tay của bọn trẻ chợt bùng lên, vang dậy ở chung quanh. Gã cũng không thấy cả những bàn tay nhỏ bé đang rúi những nắm tiền lẻ vào cái túi của gã vẫn đeo bên mình. Gã đã đắm mình vào làn âm thanh bao phủ quanh gã, những âm thanh cứ mỗi lúc một dồn dập và nâng bổng thêm tâm hồn của gã lên cao...

Nhật Tiến